

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุป

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบสำรวจ (Survey research) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาทักษะทางสังคมของนักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพของศูนย์ส่งเสริมและฝึกอาชีพสตรีภาคเหนือ จังหวัดลำปาง โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพที่กำลังศึกษาในภาคเรียนมา 1 ปีการศึกษา 2554 ศูนย์ส่งเสริมและฝึกอาชีพสตรีภาคเหนือ จังหวัดลำปาง จำนวน 215 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามทักษะทางสังคมของนักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพของศูนย์ส่งเสริมและฝึกอาชีพสตรีภาคเหนือ จังหวัดลำปาง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ตอนที่ 2 ทักษะทางสังคมของนักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพของศูนย์ส่งเสริมและฝึกอาชีพสตรีภาคเหนือ จังหวัดลำปาง และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลจากการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. นักศึกษา เป็นเพศหญิงทั้งหมด มีอายุระหว่าง 15 – 17 ปี และเรียนอยู่ในระดับชั้นมากที่สุดคือชั้นปีที่ 1 และ 2
2. นักศึกษาชั้นเผ่ามีการปฏิบัติทักษะทางสังคมด้านกระบวนการกลุ่มมากที่สุดคือ การรับฟังและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นภายในกลุ่ม โดยอยู่ในระดับมาก รองลงไปที่การมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่มที่สมาชิกทุกคนต้องพึ่งพา และการปฏิบัติต่อสมาชิกในกลุ่มทุกคนอย่างเสมอภาคกัน ซึ่งอยู่ในระดับมาก สำหรับการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก
3. นักศึกษาชั้นเผ่ามีการปฏิบัติทักษะทางสังคมด้านการดำรงชีวิตในสังคมมากที่สุด คือ การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกอื่นๆ ในสังคม โดยอยู่ในระดับมาก รองลงไปที่ การพยายามทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งอยู่ในระดับมาก สำหรับการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาทักษะทางสังคมของนักศึกษาชนเผ่าระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ของศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคเหนือ จังหวัดลำปาง สามารถนำมาอภิปรายผลโดยแยกเป็นประเด็นได้ดังนี้

1. นักศึกษาชนเผ่ามีการปฏิบัติทักษะด้านกระบวนการกลุ่มมากที่สุดคือการรับฟังและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นภายในกลุ่มเป็นเพราะการอยู่ร่วมกลุ่มแบบประชาธิปไตยนั้นควรต้องเคารพความเห็นของผู้อื่นเสมอโดยไม่ใช้ความเห็นของตนเองเป็นหลักเพียงอย่างเดียว ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุวิทย์ มูลคำ (2547, หน้า 48) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มว่าจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการทำงานร่วมกัน ฟังพาสัยกัน และมีทักษะทางสังคม ปฏิบัติต่อสมาชิกในกลุ่ม ทุกคนอย่างเสมอภาคกันและร่วมกับกลุ่มในการรับผิดชอบในการทำงานของกลุ่มตามที่ได้รับมอบหมายซึ่ง และ ฉวีฉวีญา ปลอดภัย (2551, หน้า 52) ได้กล่าวว่าการทำกิจกรรมเป็นกลุ่มร่วมกัน ก็เป็นส่วนที่สำคัญที่ทำให้เยาวชนสามารถฝึกทักษะทางสังคมได้ดีเพราะมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันว่ามีข้อผิดพลาดใดที่ควรปรับปรุง หรือแม้กระทั่งการให้กำลังใจซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดความรู้สึที่ดีที่ดีที่จะทำการฝึกทักษะทางสังคมอย่างต่อเนื่องและได้ใช้ทักษะทางสังคมที่ได้รับการเรียนรู้กับสังคมกลุ่มที่คุ้นเคยจนเกิดความมั่นใจสามารถนำทักษะทางสังคมไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งคล้ายกับ ปราโมช สิริรักษ์ (2552, หน้า 62) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของโรงเรียนเทพศิรินทร์ คลองสิบสาม ผลการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย การดำเนินการ 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นการเตรียมการและวางแผนการสอนของครู โดยเตรียมเนื้อหาทักษะกระบวนการและการจัดทีมนักเรียน ส่วนที่ 2 เป็นขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 3 ชั้นหลักคือ 1) ชั้นกำหนดแนวทางการเรียนรู้ 2) ชั้นดำเนินการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสรุปทบทวน และ 3) การประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งในการทำงานเป็นทีมเป็นการทำงานร่วมกันหลายฝ่าย อาจเป็นเพราะว่าการทำงานหรืออยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มแบบประชาธิปไตยจำเป็นต้องเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น โดยไม่ใช้ความคิดเห็นของตนเองเป็นหลัก

สรุปได้ว่าการปฏิบัติทักษะด้านกระบวนการกลุ่มเป็นส่วนสำคัญมากที่สุดในการทำงานร่วมกันเพื่อทำให้เกิดพลังทางสังคมที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันเพื่อนำข้อมูลที่นำมาปรับปรุงข้อผิดพลาดของตนเองโดยอาศัยกระบวนการกลุ่มเพื่อให้เกิดความรู้สึที่ดีและมีการให้กำลังใจซึ่งกันและกันอย่างเป็นระบบ

2. นักศึกษาชนเผ่ามีการปฏิบัติทักษะด้านการดำรงชีวิตในสังคมมากที่สุดคือการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีมีสมาชิกอื่นๆ ในสังคมก็เพราะการอยู่ในสังคมได้ดีนั้นนักศึกษาจำเป็นต้องมีบุคลิกภาพที่เป็นมิตรและมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่นในสังคมเพื่อจะได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ ภณิดา เจริญสุข (2549, หน้า 9) ได้ให้ความหมายของมนุษยสัมพันธ์ว่าหมายถึงความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลด้วยการเข้าใจและรู้จักตนเองตามที่เป็นจริง เข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลและตระหนักถึงคุณค่าของตนเองและบุคคลอื่น รวมไปถึงการมีพฤติกรรมที่แสดงออกที่เหมาะสมในการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลและการรู้จักเคารพในความคิดของตนเองและบุคคลอื่นเพื่อให้คนสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข นอกจากนี้ (สมพร สุทัศนีย์ (2548, หน้า 3) ได้ให้ความหมายทั่วไปเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ว่าหมายถึงการติดต่อเกี่ยวข้องกับระหว่างบุคคล เพื่อให้เกิดความรักใคร่ชอบพอ ความร่วมมือร่วมใจในการทำกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมาย และ อุษณีย์ โทธิสุข (2542, หน้า 132) ได้ให้ความหมายของทักษะทางสังคม เป็นความสามารถที่เราสามารถรู้จักเข้าใจความรู้สึก ความต้องการทางจิตใจ หรือความต้องการต่างๆ ของคนที่เราเกี่ยวข้องกับ รวมทั้งรู้จักที่จะสร้างสถานสายสัมพันธ์ให้มั่นคงด้วยความรัก ความเอาใจใส่ เอื้ออาทรต่อผู้อื่นอย่างต่อเนื่อง รู้จักการแสดงออกอย่างเหมาะสมต่อสถานการณ์ต่างๆ นอกจากนี้ การอยู่ร่วมกันในสังคมจะต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีมารยาททางสังคม เคารพและปฏิบัติตามระเบียบของสังคม มีการปฏิบัติตนอย่างมีความรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น ช่วยเหลือผู้อื่นในสังคม

จากการศึกษาครั้งนี้พอจะได้แนวคิดความสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลเป็นการติดต่อสัมพันธ์กันของบุคคลสองฝ่ายหรืออาจมากกว่านั้น โดยที่บุคคลมีความพึงพอใจและมีความสนใจร่วมกัน พร้อมทั้งมีความเกี่ยวข้องกับความรู้สึกที่มีต่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ซึ่งสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลส่งผลให้เกิดพฤติกรรมทางด้านทักษะทางสังคมที่แตกต่างกัน

จากงานการศึกษาค้นคว้าดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การฝึกทักษะทางสังคมเป็นสิ่งที่จำเป็นพื้นฐานต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักศึกษาไปในทิศทางที่สังคมต้องการ โดยเฉพาะเรื่องของบทบาทในการในการดำรงชีวิตที่อยู่ร่วมกันและการทำงานเป็นกลุ่มที่มักจะมีปัญหาเกี่ยวกับเยาวชนทั่วไป จึงคาดว่า การฝึกทักษะทางสังคมสามารถทำให้พฤติกรรมของมนุษย์เปลี่ยนไปในทางที่ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ**ข้อเสนอแนะทั่วไป**

1. ควรมีการวางแผนของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการกำหนดนโยบายเพื่อเพิ่มทักษะทางสังคมที่จำเป็นแก่นักศึกษาจนเผื่อให้ได้มากขึ้น
2. ควรมีความร่วมมือของทุกฝ่ายในการดำเนินการด้านการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักศึกษาจนเผื่อให้ได้ผลดีมากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำศึกษารั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมทักษะทางสังคมของนักศึกษาจนเผื่อระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพของศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคเหนือ จังหวัดลำปาง
2. ควรมีศึกษาปัญหาในการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาจนเผื่อระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพของศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคเหนือ จังหวัดลำปาง